

Roviltnemnda region 7 - Nordland

Saksbehandler, innvalgstelefon

Charlotte Holmstad Arnesen, 75 54 78 20

Saksframlegg - møte 4/2021 i Roviltnemnda for region 7 Nordland

Sak 16/2021 Godkjenning av innkalling

Sekretariatets forslag til vedtak:

Roviltnemnda i region 7 – Nordland godkjenner innkalling til møte 4/2021 uten merknader.

Sak 17/2021 Godkjenning av protokoll fra møtet 3/2021

Utkast til protokoll fra møte 3/2021 er publisert på nemndas nettside. Den er også lagt ved saken (vedlegg 1).

Sekretariatets forslag til vedtak:

Roviltnemnda i region 7 – Nordland godkjenner protokollen fra møtet 3/2021 uten merknader.

Sak 18/2021 Drøftinger/orienteringer/referatsaker

a) **Orientering fra Miljødirektoratet om aktuelle saker**

Orientering legges fram i møte.

b) **Orientering fra Statens naturoppsyn om aktuelle saker**

Orientering legges fram i møte.

c) **Orientering fra Mattilsynet om aktuelle saker**

Orientering legges fram i møte.

d) **Fagrapporter og lignende**

Relevante fagrapporter, utredninger og lignende:

- [Fløystad m.fl. 2021. Populasjonsovervåking av brunbjørn. DNA-analyse av prøver innsamlet i Norge i 2020.](#)
- [Risvoll og Kaarhus. 2021. Er «tydelige soner» løsningen? Dilemmaer og kunnskapsgrunnlag i forvaltningen av rovdyr og beitedyr i Nordland.](#)

e) Akuttsaker behandlet av Statsforvalteren

Tabell 1. Akuttsaker behandlet av Statsforvalteren siden 01.03.2021

Vedtaketets dato	Område	Hva
10.03.2021	Byrkije RBD	Intensiv gjeting
17.03.2021	Saltfjellet RBD	Intensiv gjeting
30.04.2021	Voengelh Njaarke	Intensiv gjeting
30.04.2021	Camilla Iren Bråten	Kortvarig intensivt tilsyn
11.05.2021	Hans Elling Angell	Kortvarig intensivt tilsyn

f) Brev til nemnda

Tabell 2. Brev til nemnda (mottaker eller kopimottaker) etter 01.03.2021.

Dato	Fra	Til	Kopi	Tema
30.03.2021	Mdir	Håfjell beitelag	Roviltnemnda	Avslag på søknad om forebyggende skadefelling av gaupe i Ballangen – Narvik
05.04.2021	Håfjell beitelag og Ballangen sau og geit	Mdir	Roviltnemnda	Anmodning om uttak av jerv
13.04.2021	Mdir	Roviltnemnda i region 6	Roviltnemnda	Svar på spørsmål om immobilisering av jerv fra roviltnemnden i region 6
14.04.2021	Hemnes og Vefsn kommuner	Mdir	Roviltnemnda	Søknad om skadeforebyggende uttak av jerv i Hemnes- og Vefsn kommuner
14.04.2021	Nordland sau og geit og Nordland Bondelag	Mdir	Roviltnemnda	Vedrørende søknad om ekstraordinært uttak av bjørn i Grane og Hattfjelldal kommuner
14.04.2021	Saltfjellet RBD	Mdir	Roviltnemnda	Søknad om ekstraordinært uttak av jerv
15.04.2021	Mdir	Hattfjelldal kommune	Roviltnemnda	Avslag på søknad om forebyggende skadefelling av bjørn april 2021
15.04.2021	Mdir	Roviltnemnda		Tillatelse til å felle jervetispe med valper - Narvik
20.04.2021	Ildgruben RBD	Mdir	Roviltnemnda	Søknad om ekstraordinært uttak av jerv
20.04.2021	Voengelh Njaarke	Mdir	Roviltnemnda	Krav om uttak/flytting av bjørn
21.04.2021	Mdir	Ildgruben RBD m.fl.	Roviltnemnda	Foreløpig svar på anmodning om uttak/ekstraordinær felling av jerv
27.04.2021	Mdir	Roviltnemnda		Kvoteprosent for betinget skadefelling av ulv – mai 2021 – hele landet
27.04.2021	Mdir	Roviltnemnda		Vedtaket om uttak av jervetispe og valper - Narvik
05.05.2021	Voengelh Njaarke RBD	Mdir	Roviltnemnda	Krav om uttak av jerv
18.05.2021	Rovdata	Mdir	Roviltnemnda	Bestandsstatus gaupe, jerv, ulv og bjørn fra det nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt
20.05.2021	Mdir	Voengelh Njaarke RBD	Roviltnemnda	Avslag på søknad om uttak av bjørn i Voengelh Njaarke reinbeitedistrikt

Sekretariatets forslag til vedtak:

Sak 18/2021, drøftinger/orienteringer/referatsaker, tas til orientering

Sak 19/2021 Lisensfelling av bjørn 2021

Etter rovviltforskriften §§ 7 og 10 kan en rovviltnemnd fatte vedtak om kvote for skademotivert lisensfelling for å begrense veksten og eller utbredelsen av en bestand av bjørn når bestanden ligger over det nasjonale fastsatte bestandsmålet for bjørn i regionen. Videre har rovviltnemnda vedtaksmyndighet for bjørn når det er 10 ynglinger eller mer av bjørn i Norge. Nemndas myndighet skal for bjørn baseres på de siste dokumenterte data om siste års ynglinger fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt, jf. forskriftens § 3 tredje ledd. I tilfeller hvor nemnda ikke har denne myndigheten, er den lagt til Miljødirektoratet.

Siste rapport for bjørn fra Nasjonalt overvåkingsprogram er NINA rapport 1986 *Populasjonsovervåking av brunbjørn – DNA-analyse av prøver innsamlet i Norge i 2020*. Det framgår i denne rapporten at det er beregnet 8,5 ynglinger av bjørn i Norge i 2020, hvorav ingen i region 7 - Nordland. Bestandsmålet for region 7 er én årlig yngling av bjørn. Dette betyr at det er Miljødirektoratet som har myndigheten til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling av bjørn i Nordland i år.

I rovviltforliket av 17. juni 2011 står det at rovviltnemndenes syn skal tillegges vekt, også når nemndene ikke har beslutningsmyndighet i saken. Det er derfor viktig at rovviltnemnda gir sine innspill til direktoratet.

Sekretariatet forsløg til vedtak:

Rovviltnemnda legger til grunn at bestandsmålet for bjørn ikke er oppfylt i region 7 eller for landet som helhet og at myndigheten til å vedta kvote for lisensfelling av bjørn i Nordland høsten 2021 derfor ligger hos Miljødirektoratet.

Rovviltnemnda legger til grunn at vi ikke har oppnådd bestandsmålet for bjørn i Nordland og at det derfor ikke er grunnlag for å bruke lisensfelling til å begrense veksten og/eller utbredelsen av bjørn i fylket.

Bakgrunn og begrunnelse

Forvaltningsplan for rovvilt i Nordland

I revidert forvaltningsplan som ble sluttbehandlet av nemnda i mars 2017 ble prioriterte forvaltningsområder for bjørn videreført fra forrige plan:

- Området 1: Indre del av Nordland mellom Rana og Saltdal, mellom Kallvatnet i Rana kommune og Junkerdalen i Saltdal kommune.
- Området 2: Indre deler av Nordland mellom Sulis i Fauske kommune og Bjørnfjell i Narvik kommune.

Forvaltningsprinsipper for bjørn i forvaltningsplanen

- 2.5.1. Skadefelling i svart sone er i utgangspunktet kun aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Det skal være lavere terskel for felling av hannbjørner enn binner.

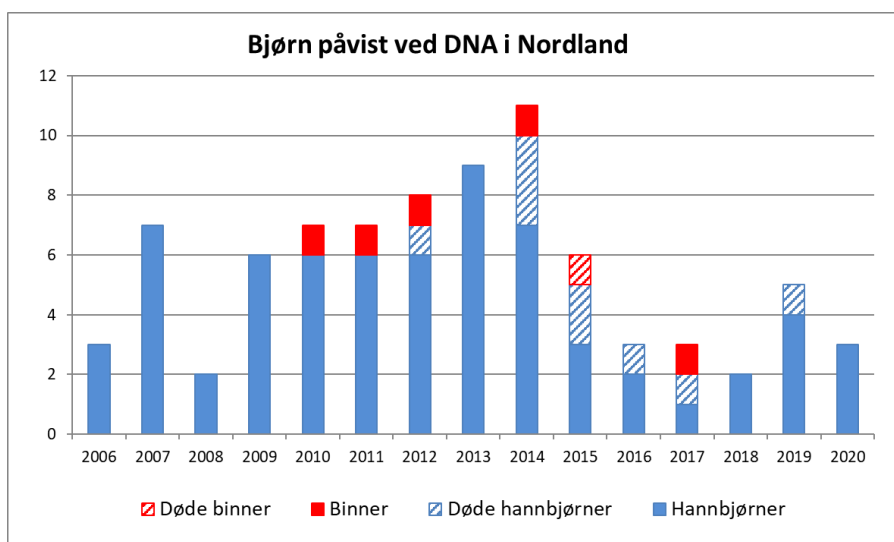
Tabell 4: Antall sau og lam erstattet som tapt til bjørn i Nordland 2010-2020

År	Grane	Hattfjelldal	Brønnøy	Hemnes	Rana	Vefsn	Bodø	Saltdal	Evenes	Sum
2010	22	158								180
2011	10	300		4	32			12		358
2012		251			162			58		471
2013	76	282	43	35	70		3	38		553
2014	83	170			61			13		327
2015		52			2					54
2016	23					81		3		34
2017										0
2018	109	34								143
2019	75	138							20	233
2020		57								57

Bjørn i Nordland

Overvåking av bjørn skjer i dag hovedsakelig ved hjelp av DNA-analyser av ekskrementer og hår. DNA-analysene kan identifisere art, individ, kjønn og slektskap. Antall ungekull som fødes hvert år estimeres ved bruk av en modell som baserer seg på innsamlet DNA-materialet fra hunnbjørner. Resultatene fra DNA-analysene identifiserte 150 ulike brunbjørner i Norge i 2020; 65 binner og 85 hannbjørner. Dette er en økning på to individer sammenlignet med 2019. Forekomst av bjørn er i hovedsak konsentrert i fylkene Troms og Finnmark, Innlandet og Trøndelag, som tidligere.

I Nordland ble det i 2020 registrert tre bjørner ved DNA-analyse. Totalt ble det DNA-analysert 31 ekskrement- og hårprøver. Analysene viste at 12 av disse prøvene var fra bjørn, alle funnet på indre Helgeland, mellom Båfjelldalen i Grane og Susendalen i Hattfjelldal. Ti prøver ga fullstendige DNA-profiler som viste tre ulike individ, mens de to resterende prøvene var fra bjørn hvor det ikke var mulig å finne DNA-materialet som kunne identifisere konkrete individer. Det er derfor ikke mulig å si sikkert om disse to prøvene var fra de tre registrerte individene, eller om det var noen andre bjørner. I resten av prøvene var det ikke mulig å finne DNA-materialet som kunne analyseres. I tillegg fikk Statens naturoppsyn inn en god del prøver som de med sikkerhet kunne fastslå at ikke var fra bjørn. Disse ble derfor ikke analysert.

Bjørn påvist ved DNA-analyse i Nordland i perioden 2006-2020. Kilde: Rovbase

Følgende tre bjørner ble registrert i fylket i 2020:

- Hannbjørnen NO32 ble registrert i Båfjelldal i Grane og i Storvegskaret i Hattfjelldal i 2020. Denne er også tidligere registrert i Hattfjelldal i 2018 og i Namsskogan og Grane i 2019 hvor den forårsaket tap av sau i Kappskardet.
- Hannbjørnen NO33 ble registrert for første gang i 2019 i Hattfjelldal og i 2020 ble den registrert i Grane kommune.
- Hannbjørnen NT138 ble registrert ved Kvalpskardmoen i Hattfjelldal og ved Skinnfjellet i Grane kommune i 2020. Den er også tidligere registrert Grane og Grong i hhv. 2019 og 2017.

Våren 2021 er det i Rovbase per 25. mai registrert spor etter bjørn i Grane og Bindal kommuner. Innsamlet prøvematerialet er innsendt for DNA-analyse, men foreløpig ikke ferdiganalysert.

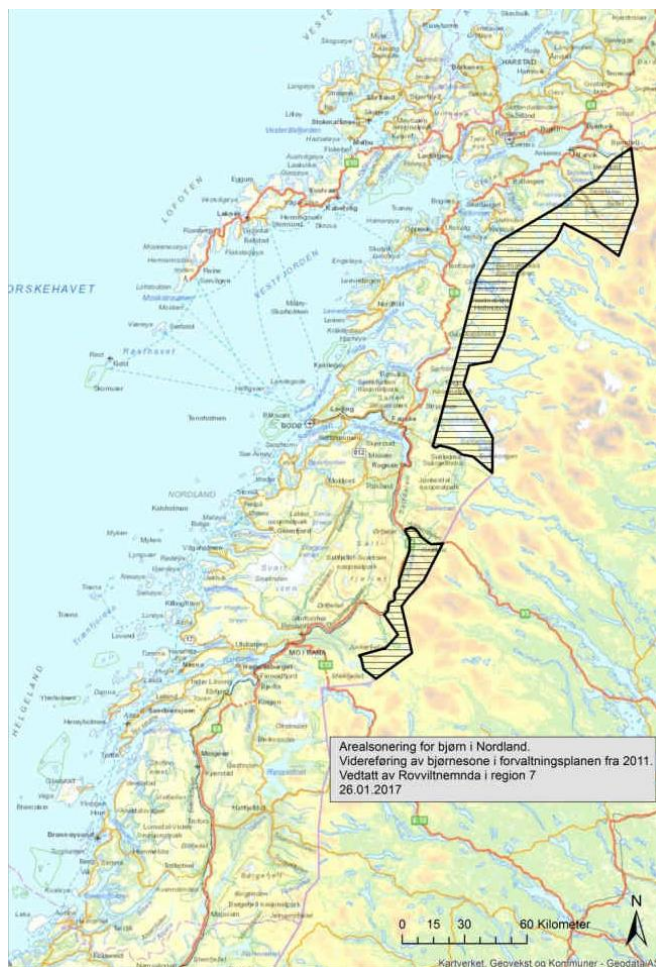
Bestandsmålet for Nordland er én årlig yngling av bjørn. Estimater for 2020 viser 8,5 ynglinger totalt i Norge, hvorav ingen i Nordland. Dette er det høyeste antall ynglinger i Norge siden 2011, da den nasjonale kartleggingen startet.

Kjent avgang av brunbjørner i Norge i 2020 var totalt tre bjørner, hvorav to felt på skadefelling i Grong og en unge påvist drept av annet dyr i Sør-Varanger. De siste årene er det felt flere bjørner på skadefelling i fjellområdene i Sverige, forholdsvis nær Nordlandsgrensa i Salten og på Helgeland.

Vurdering

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnader ved miljøforringelse, og blir ikke sett på som relevant i denne saken. Naturmangfoldloven § 8 sier at offentlig beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på eksisterende og tilgjengelig kunnskap om artens bestandssituasjon samt effekt av påvirkning. Sekretariatet viser til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3 og til beskrivelse av bestandssituasjonen for bjørn i Nordland ovenfor. Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen bjørnebestanden blir utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10.

Bjørnebestanden er ikke avgrenset av tilgjengelig areal. Det er ikke registrert sykdom på brunbjørn i Norge. Det er kjent at ungedødelighet hos brunbjørn er høy, blant annet på grunn av infanticid

Kartet viser i svart skravur område som i vedtatt forvaltningsplan for rovvilt i Nordland er avsatt til ynglende bjørn

(ungedrap). Utover enkelte påkjørsler skjer avgangen av voksne brunbjørn i hovedsak gjennom lisens- og skadefelling, slik miljøforvaltninga i stor grad har oversikt over den samlede belastningen. Førre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9 kommer til bruk i situasjoner hvor man ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Statsforvalterens syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

I Stortingets rovviltforlik fra juni 2011 er det uttalt at forvaltningen skal bidra til å sikre overlevelsen av alle de store rovviltartene i norsk natur. Dette er konkretisert gjennom egne bestandsmål for de ulike rovviltregionene, hvor vi i Nordland bl.a. har mål om én årlig yngling av bjørn. Bestanden av bjørn ligger i dag under det fastsatte bestandsmålet for Nordland, og forvaltningen må derfor legge til rette for en bestandsøkning opp mot bestandsmålet.

Samtidig skal forvaltningen ivareta hensynet til beitenæringene og andre samfunnsinteresser. Dette skal skje gjennom differensieringen av områdene, jf. vedtatt forvaltningsplan, ved at enten hensynet til rovviltet eller næringsinteressene skal veie tyngst i det enkelte området. Slik geografisk differensiering skal ivareta hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12. Hensynet til beitenæringene er i rovviltforliket bl.a. konkretisert gjennom presiseringer om at soneinndelingen må forvaltes tydelig, og at det ikke skal være rovdyr som representerer et skadepotensial i prioriterte beiteområder for husdyr og kalvingsområder for tamrein. Videre er det uttalt at det skal gis økt adgang til lisensfelling av hannbjørner utenfor prioriterte yngleområder for bjørn slik at forekomsten av hannbjørner i prioriterte beiteområdet reduseres.

Nemnda har gjennom revisjon av forvaltningsplanen lagt opp til at det skal åpnes for lisensfelling utenfor vedtatte bjørnesoner, også i år hvor bestandsmålet ikke er nådd. I forhold til bruk av forvaltningsplanen som styringsverktøy ved fastsetting av lisensfellingkvote, viser vi til de anbefalingene vi ga til nemnda i forbindelse med revisjonsarbeidet og til Miljødirektoratets uttalelse til planen. Den valgte arealdifferensieringen, med et bjørneområde som ikke sammenfaller med områder som biologisk sett ligger til rette for bjørn, vil etter vår vurdering i overskuelig framtid ikke bidra til at bestandsmålet for regionen vil oppnås. Lisensfelling skal i hovedsak tas i bruk som virkemiddel når bestandsmålet er oppnådd. Når planen legger opp til at det skal foregå årlig lisensfelling i alle arealer utenfor det foreslåtte forvaltningsområdet for bjørn, legges det opp til en virkemiddelbruk som ikke er forankret i rovviltforskriftens §§ 7 og 10.

I 2019 og 2020 åpnet ikke Miljødirektoratet for lisensfelling av bjørn i Nordland. Nemnda anbefalte i 2019 at det burde åpnes for en begrenset lisensfelling i eventuelle områder hvor det i løpet av vår/sommer oppsto skadesituasjoner knyttet til hannbjørner i viktige beiteområder, mens de i 2020 anbefalte lisensfelling av én bjørn på Helgeland.

I 2018 og 2019 var det noe økning i tap av sau til bjørn i Nordland, etter flere år med lave tap. Også reindrifta på Helgeland meldte om økende utfordringer med bjørn de siste årene, likevel er det ikke påvist tap av rein til bjørn siden 2014. I 2020 har tap av sau til bjørn blitt redusert fra hhv. 23 og 38 sau påvist drept av bjørn i 2018 og 2019, til tre sauer påvist drept av bjørn. Bestandsovervåkinga viser at det fortsatt er få bjørner i Nordland, men der det kommer bjørn inn i beiteområder kan det

oppstå store tap hos de som er berørt. De siste to årene har tap av sau til bjørn skjedd i Grane og Hattfjelldal, samt i Evenes i 2019 hvor den skadegjørende bjørnen raskt ble felt på skadefelling.

Konklusjon

Uten en forvaltningsplan som er egnet som styringsverktøy for langsiktig forvaltning av bjørn i Nordland, og med en bestand langt under det regionale bestandsmålet, vurderer sekretariatet at det er vanskelig å kunne anbefale at det åpnes for lisensfelling av bjørn i fylket. Vi viser til at lisensfelling er et virkemiddel for å begrense veksten og/eller utbredelsen av en bestand av bjørn ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Eventuell felling av skadegjørende bjørn i beiteområder i sommer bør vurderes gjennom skadefellingsystemet.

Sak 20/2021 Lisensfelling av jerv 2021/2022

Bakgrunn

Etter rovviltforskriften §§ 7 og 10 kan en rovviltnemnd fatte vedtak om kvote for skademotivert lisensfelling for å begrense veksten og/eller utbredelsen av en jervebestand når bestanden ligger over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for jerv i regionen. Det framgår av NINA rapport 1874 Yngleregistreringer av jerv i Norge i 2020 at gjennomsnittet for de siste tre år i Nordland er 11,3 årlige ynglinger. Statsforvalteren vurderer at rovviltnemnda har myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling av jerv i Nordland, jf. rovviltforskriften.

Det framgår av KLDs brev av 16. desember 2013 om *Instruks om tidsfrister i saker knyttet til rovvilt* og KLDs brev av 24. juni 2015 om *Instruks om tidsfrister i saker knyttet til rovvilt – enkelte presiseringer*, at vedtak om lisensfelling av jerv skal fattes senest en måned før fellingsstart 10. september.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Rovviltnemnda legger til grunn at bestandsmålet for jerv er oppfylt i region 7, og at myndigheten til å vedta kvote for lisensfelling av jerv i Nordland vinteren 2021/2022 derfor ligger hos nemnda.

Rovviltnemnda i Nordland fattet vedtak om lisensfelling av jerv innenfor region 7 – Nordland 2021/2022. Kvota settes til totalt 18 jerv, hvorav maksimalt ni tisper.

Nordland fylke deles inn i følgende fellingsområder:

1. Lofoten/Vesterålen
2. Fastlandet nord for Rombaken (inngår i kvote for region 8)
- 3a. Ofoten sør for Rombaken – utenfor jervesonen
- 3b. Ofoten sør for Rombaken – innenfor jervesonen, ingen jakt
- 4a. Nord-Salten – utenfor jervesonen
- 4b. Nord-Salten – innenfor jervesonen, ingen jakt
- 5a. Indre Sør-Salten – utenfor jervesonen
- 5b. Indre Sør-Salten – innenfor jervesonen, ingen jakt
- 6a. Ytre Midtfylke – utenfor jervesonen
- 6b. Ytre Midtfylke – innenfor jervesonen, ingen jakt

- 7a. Rana øst – utenfor jervesonen
- 7b. Rana øst – innenfor jervesonen, ingen jakt
- 8a. Indre Sør-Helgeland – utenfor jervesonen
- 8b. Indre Sør-Helgeland – innenfor jervesonen, ingen jakt
9. Ytre Sør-Helgeland – utenfor jervesonen

Ved jaktstart er hele kvota tildelt samlet for alle fellingsområder unntatt i de prioriterte jervesonene. Etter hvert som det felles dyr, kan Statsforvalteren i samråd med rovviltnemnda avgrense tildelingen til de enkelte fellingsområdene ut fra hvor det er felt jerv, skadesituasjonen for sau og særlig for rein, bestandssituasjonen for jerv og føringer i forvaltningsplanen.

Lovgrunnlag

Lovgrunnlaget for forslaget er lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltningen av naturens mangfold §§ 18 første ledd b) og 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 10.

Naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b) åpner for uttak av vilt for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom. Det framgår av lovens andre ledd at slikt vedtak om uttak bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

Rovviltforskriften § 1 (Formål):

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning

Rovviltforskriften § 7 (Generelle bestemmelser om vedtak fattet av rovviltnemnden):

Rovviltnemnden har myndighet til å fatte vedtak om kvote for felling etter forskriften § 8 og § 10 og kvote for jakt etter forskriften § 11 når bestanden av den enkelte art ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for regionen, jf. forskriften § 4. Nemndens myndighet skal for ulv og bjørn baseres på de siste dokumenterte data om siste års ynglinger fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt, jf. forskriften § 3 tredje ledd. Tilsvarende skal nemndens myndighet for gaupe og jerv baseres på gjennomsnittet av dokumenterte data om ynglinger de tre siste årene fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt.

Rovviltnemndens vedtak skal bygge på den regionale forvaltningsplanen for rovvilt, data om biologiske og bestandsmessige forhold og om skade- og konfliktsituasjonen, jf. forskriften § 3 tredje ledd og § 6. (...)

Roviltforskriften § 10 (Kvotefelling på gaupe, jerv, bjørn og ulv):

Dersom vilkårene i forskriften § 7 er oppfylt, kan en rowiltnemnd fatte vedtak om kvote for skademotivert lisensfelling for å begrense veksten og/eller utbredelsen av en bestand av gaupe, jerv, bjørn og ulv.

Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning.

(...)

Roviltnemnden kan til enhver tid endre eget vedtak om kvote for lisensfelling dersom nye opplysninger tilsier det.

Fellingsperioden er for:

(...) b) jerv: 10. september til og med 15. februar

Roviltnemnden kan fastsette en kortere fellingsperiode dersom særlige forhold tilsier det. Det kan ikke utøves lisensfelling i de fredningsperioder som viltloven § 10 fastsetter.

Vedtaket etter denne paragraf skal avgrense fellingsområder, bestemme antall dyr som kan felles, eventuell fordeling på kjønn og alder og om bestemte typer dyr skal være unntatt, samt nærmere vilkår for gjennomføring av lisensfelling i samsvar med regional forvaltningsplan for rovilt, jf. forskriften § 6

Andre relevante politiske føringer og rammevilkår

- St. meld. nr. 15 (2003-2004) Rovilt i norsk natur.
- Innst. S. nr. 174 (2003-2004).
- Roviltforliket vedtatt i Stortinget 17.06.2011, jf. dokument 8:163 S (2010-2011) om endringer i forvaltningen av rovilt.
- Forvaltningsplan for jerv, gaupe, bjørn, ulv og kongeørn i region 7 – Nordland, vedtatt 20.03.2017.

Forvaltningsplan for rovilt i Nordland

Roviltnemnda sluttbehandlet revidert forvaltningsplan for rovilt i mars 2017. Nemnda har satt av definerte forvaltningssoner for jerv i fylket, hvor det er mål om at det vedtatte regionale bestandsmålet for jerv skal oppnås.

Klima- og miljødepartementet har besluttet å hente inn forvaltningsplanen til behandling i departementet, jf. brev av 2. juli 2018. De har varslet at de vil gjennomføre nødvendige endringer i forvaltningsplanen. Rowiltnemndas nåværende og vedtatte plan vil gjelde inntil departementet har gjennomført nødvendige endringer i forvaltningsplanen.

Forvaltningsprinsipper for jerv i forvaltningsplanen:

2.2.1. Byrdefordeling: det er et mål at jervynglinger skal spres innenfor blå sone, slik at

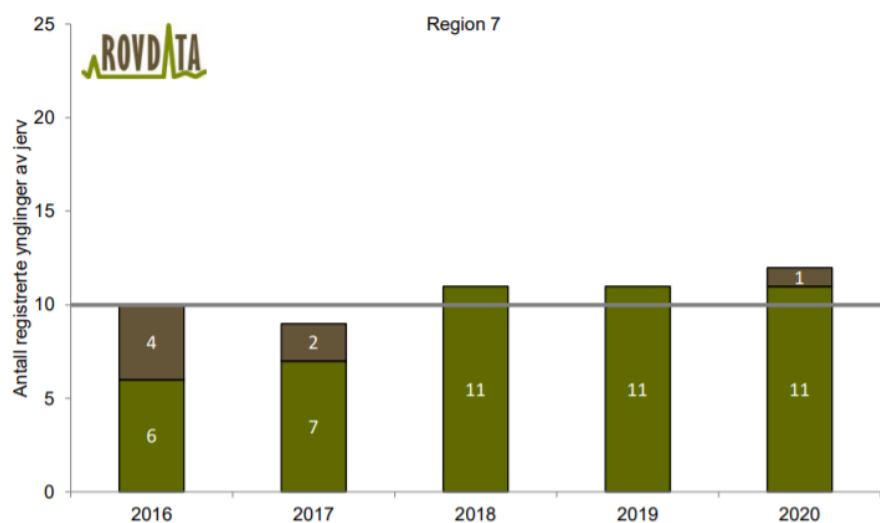
byrden på beitenæringen fordeles. Prinsippet om byrdefordeling forutsetter at det åpnes for lisensfelling, selv om det bidrar til at det tar lengre tid før bestandsmålet nås.

- 2.3.1. Når bestandsmålet for jerv er oppnådd skal det åpnes for lisensfelling av jerv i blå sone, for å bidra til å holde bestanden nærmest mulig bestandsmålet, og for å bidra til byrdefordeling for saue- og reindriftsnæringene. Når bestandsmålet ikke er oppnådd bør det åpnes for en begrenset lisensfelling, hvor kvote målstyres til områder med betydelige tap av sau og tamrein. Samlet belastning av alle rovviltarter (inkludert kongeørn) skal vektlegges ved fastsetting av kvotestørrelse og -fordeling.
- 2.3.2. Utenfor blå sone skal kvoten for lisensfelling av jerv settes så høyt at den ikke begrenser uttaket.
- 2.3.3. I de tilfeller der lisensfelling ikke gir tilfredsstillende uttelling, skal miljøforvaltningen så langt det er mulig sørge for at resterende kvote tas ut i de områder lisensfellingskvote er gitt.
- 2.3.4. I blå sone er skadefelling av jerv aktuelt ved akutte skadesituasjoner. I kalvingsland for rein hvor hovedflokken kalver, skal terskelen for uttak være lavere enn utenfor kalvingsland. Bestandsmålet skal så langt som mulig oppnås utenfor kalvingsland i blå sone. Viktige vurderingspunkter for skadefelling av jerv i blå sone er: 1. skadeomfang, 2. skadepotensialet, 3. jervebestanden i området, 4. om bestandsmål er oppnådd.
- 2.3.5. Utenfor blå sone skal det som hovedregel gis tillatelse til uttak av jerv som forventes å gjøre skade.

Om bestandssituasjonen og overvåkingen av jerv i Norge

Stortinget har fastsatt et nasjonalt mål om 39 årlige ynglinger av jerv i Norge, hvorav 10 årlige ynglinger i Nordland. Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt skal gi data om status og utvikling i rovviltbestandene, jf. rovviltforskriften § 3. Siste status for jerv er gitt i NINA rapport 1874

Yngleregistreringer av jerv i Norge 2020. De tre siste årene (2018-2020) er det registrert hhv. 58, 62 og 63 ynglinger av jerv på landsbasis. Våren 2020 ble det tatt ut syv ynglinger, slik at «netto» antall ynglinger 2020 var 53 stk. I Nordland er det påvist (antatt og dokumentert) hhv. 11, 11 og 12 ynglinger de siste tre årene.

Antall ynglinger av jerv registrert i Nordland i perioden 2016-2020 (med hiuttak markert i grå farge). Kilde: Rovdata

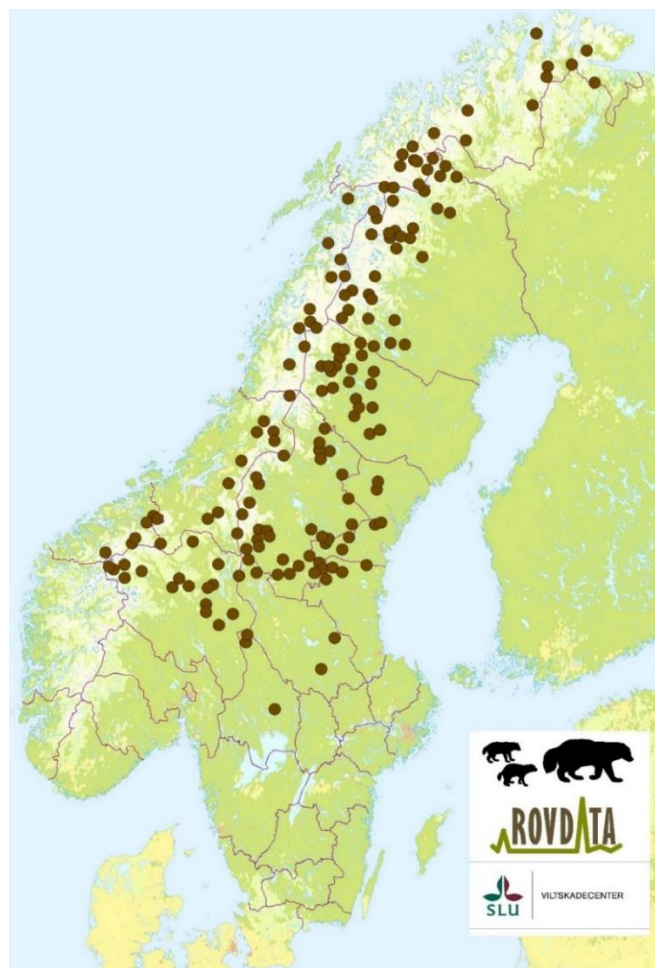
Foreløpige resultater per 25. mai fra årets yngleregistreringer viser fem dokumenterte/antatt sikker ynglinger i Nordland (kilde: Rovbase). SNO jobber fortsatt med bestandsovervåking. Det har vært variable (og nokså ordinære) forhold denne vinteren med periodevis lite snø, og det kan bli påvist flere ynglinger utover 2021. Endelig rapport fra Rovdata om årets yngleregistreringer av jerv kommer ca. 1. oktober.

Andelen voksne tisper som får valper enkelte år varierer. Aldersstrukturen hos tispene i bestanden og mattilgangen (f.eks. kadaver) i perioden før ynglesesongen er to viktige faktorer som påvirker hvor stor andel av tispene som føder unger et gitt år.

Tabell 5. Antall registrerte jerveynglinger i Nordland 2016-2020, samt foreløpig tall for 2021, per 25. mai. Kilde: Rovdata og Rovbase

	2016	2017	2018	2019	2020	2021 foreløpig tall
Antall registrerte jerveynglinger	10	9	11	11	12	5
Snitt siste tre år	12	10,7	10	10,3	11,3	
Estimat antall jerv ¹	75	67	63	65	71	
Identifiserte individ ved DNA ²	77	61	56	69	79	
Bestandsestimering DNA ³				62,4	79	

1. Bestandsestimat av minimum jerv ett år og eldre basert på antall registrerte ynglinger
2. Jerv registrert ved DNA-analyse, med geografisk midtpunkt i Nordland
3. Bestandsberegninger fra romlige fangst-gjenfangst analyser

Kart over påviste jerveynglinger i Skandinavia i 2020. Kilde: Rovdata

Jerv påvist ved DNA-analyser i Nordland

Vi deler i stor grad våre rovviltbestander med tilgrensende fylker og land, og det skjer en betydelig vandring av rovvilt over grensene. Rovdata har ved DNA-analyser vist at jervebestanden i Nordland er genetisk felles med jerv i Nord-Trøndelag og Sverige. Disse danner en stor østlig jervebestand i Skandinavia.

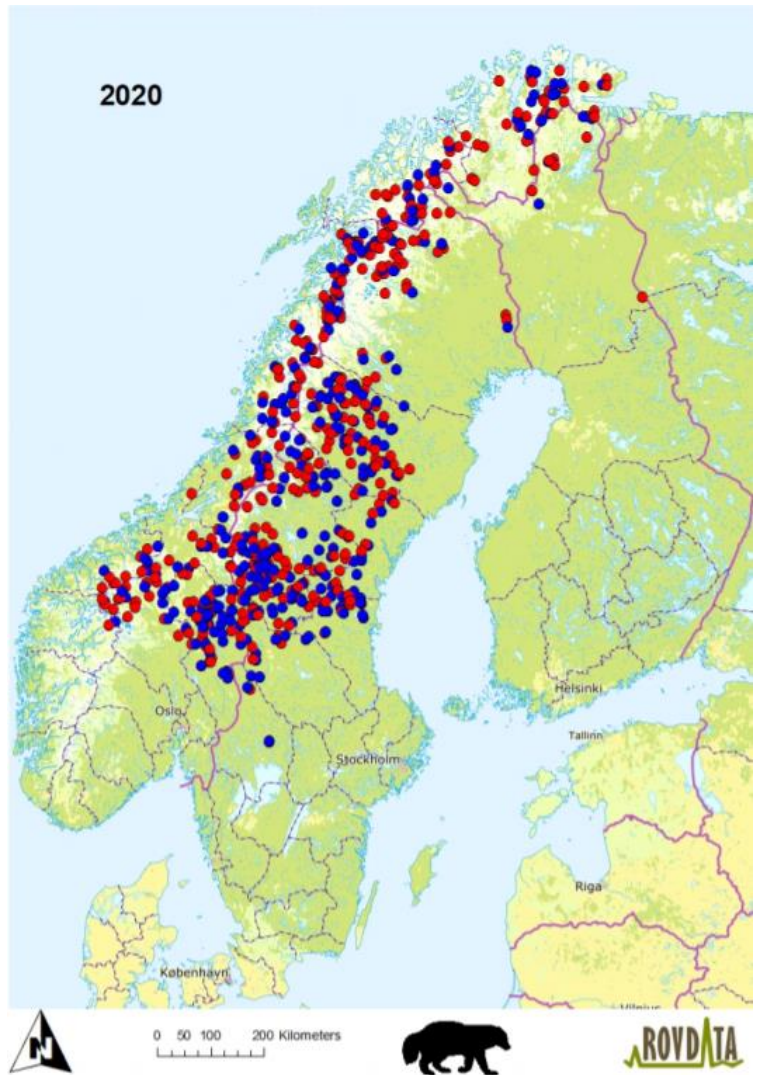
NINA skriver i rapport 1956 *DNA-basert overvåking av den skandinaviske jervebestanden 2020*, at overenstemmelsen mellom bestandsregistreringer fra DNA-overvåkingen og ynglehitellinger er meget god. I 2020 ble det påvist 707 jerver i Norge, Sverige og Finland vinteren 2020. Av disse var 339 jerver registrert med én eller flere prøver i Norge, sammenlignet med 340 individer i 2019. I Nordland ble det påvist 71 ulike jerver med geografisk midtpunkt i fylket vinteren 2020, mot 69 jerv vinteren før, og 56 jerv i 2018.

En ny romlig fangst-gjenfangst modell beregner bestanden av jerv i Norge og Sverige til om lag 1000 individer i 2020-sesongen, som fordeler seg med 631 individer i Sverige og 378 individer i Norge.

Rovdata skriver at det er høy presisjon på anslagene med relativt liten usikkerhet, som også gjelder på rovviltregionsnivå i Norge og på länsnivå i Sverige. I Norge ligger bestandsestimatene for de fleste rovviltregionene noe høyere (12-16 %) enn antall jerv som har sitt midtpunkt i de respektive regionene. Nordland er unntaket der bestandsestimatet og antall jerv med midtpunkt i fylket er likt (se tabell 5). Det siste reflekterer fylkets lange grense mot Sverige, og at en god del av jervene som identifiseres i fylket også bruker områder i nabolandet.

Avgang av jerv

Antall jerv felt på lisensfelling, skadefelling, ekstraordinære uttak, samt evt. annen kjent avgang, varierer en del mellom år, jf. tabell 6. De siste tre årene har kjent avgang årlig vært på rundt ti dyr, hvorav fire til seks tisper (tispevalper ikke medregnet).

Kartet viser alle jerveindivider identifisert fra prøveinnsamling i Norge, Sverige og Finland vinteren 2020, representert med deres respektive midtpunkter. Rød = tisper og blå = hann. Kilde: Rovdata.

Tabell 6. Kjent avgang av jerv siden 2015. Skifte mellom de ulike årene er etter at evt. hiuttak og ekstraordinære uttak på våren er avsluttet.

	Lisensfellings- kvote	Felt på lisensfelling	Ekstraord. uttak og hiuttak enkeltdyr (voksne + valper)	Annen kjent avgang	Sum avgang tisper (valper ikke medregnet)	Sum avgang
2015/2016	16	6	7+6	0	9	19
2016/2017	16	13	6+4	1	8	25
2017/2018	16	1	0	0	0	1
2018/2019	16	8	2	0	5	10
2019/2020	16	5	4+2	0	4	11
2020/2021	19 ¹	8	0	3	6	11

¹ Opprinnelig kvote var på 16 jerv, men denne ble økt til 19 mot slutten av jakta.

Tap av sau og rein til jerv

Det er årlig betydelig tap av sau og rein til jerv i Nordland, jf. tabell 7 og 8.

Tabell 7. Tapsutvikling i sauene i Nordland 2010-2021. Kilde: Rovbase

Beiteår	Tot. omsøkt tap til alle rovviltarter (sau og lam)	Antall påviste tap til jerv	Erstattet til jerv (sau og lam)	Totalt erstattet, alle rovviltarter (sau og lam)
2010	8537	49	1499	4495
2011	6659	45	938	3577
2012	8222	52	1343	4599
2013	7935	47	1139	4305
2014	6834	56	1420	3714
2015	5585	62	1133	2934
2016	5035	44	1021	2458
2017	4587	12	795	2045
2018	4729	8	763	2369
2019	5575	66	1255	3065
2020	5200	49	1160	2800

Tabell 8. Tapsutvikling i Nordland reinbeiteområdet i perioden 2009-2021

Beiteår	Tot. omsøkt tap, alle rovviltarter	Antall påviste tap til jerv	Erstattet til jerv	Totalt erstattet
2009/10	5750	27	986	2809
2010/11	6417	38	1112	2923
2011/12	6225	27	1061	2863
2012/13	7234	48	1321	3539
2013/14	6644	39	1136	3119
2014/15	6487	31	1101	2976
2015/16	6849	60	1140	3163
2016/17	7157	61	1222	3021
2017/18	6871	70	1153	3027
2018/19	6390	50	1277	2960
2019/20	6299	39	1272	3226
2020/21		43		

Sekretariatets vurdering

Lisensfelling er en skademotivert felling av et bestemt antall individer av en viltart. Kvoten er fastsatt av offentlig myndighet og det kreves at jegeren er registrert som lisensjeger i jegerregisteret for å kunne delta.

I St.meld. nr. 15 (2003-2004) er det lagt opp til en økt vektlegging av lisensfelling og kvotejakt som framtidige beskatningsformer på rovvilt. Innenfor rammen av norsk lovverk og hensynet til Bernkonvensjonens bestemmelser vil dette innebære at felling av jerv kan foregå som lisensfelling. Bakgrunnen for dette er ønske om å utvikle jakt og fellingsformer som sikrer økt alminneliggjøring av rovviltartene og bred deltagelse av lokale jegere. Dette er videre omtalt i Stortingets rovviltforlik i 2011, hvor det framgår at det er en målsetting at lisensfelling skal bli hovedvirkemiddel i bestandsregulering av jerv, slik at ekstraordinære uttak av ynglelokaliteter over tid kan reduseres til et minimum.

Tabell 6 ovenfor viser at det er nødvendig å arbeide for bedre uttelling under lisensfelling av jerv i fylket. Det viktigste arbeidet med dette gjøres gjennom jervejaktprosjektet i regi av Prosjekt Utmark, som er finansiert med FKT-midler. Lisensfellingskvota har de siste årene ikke vært begrensende for uttak av jerv i noen områder i fylket.

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 7.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 og 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnadene ved miljøforringelse, og blir ikke sett på som relevant i denne saken. Naturmangfoldloven § 8 sier at offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så lang det er rimelig bygge på eksisterende og tilgjengelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning. Sekretariatet viser til at vårt forslag blant annet baserer seg på sist tilgjengelig kunnskap om jervens bestandssituasjon og utvikling slik det er beskrevet ovenfor. Jervebestanden i Nordland har i flere år ligget nært bestandsmålet. Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen jervebestanden utsettes for, jf. naturmangfoldloven § 10. Det er høy dødelighet blant jervunger det første året, blant annet på grunn av infanticid (ungedrap). Avgangen av voksen jerv skjer hovedsakelig gjennom lisens- og skadefelling, samt påkjørsler. Det avdekkes også enkelte ulovlige fellinger og forsøk på ulovlige fellinger av jerv i Nordland og tilgrensende områder i Sverige, som resulterer i at det er en viss usikkerhet i den samlede belastningen på jervebestanden.

Føre-var-prinsippet kommer til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har tilstrekkelig kunnskap, jf. naturmangfoldloven § 9. I dette tilfelle foreligger det betydelig kunnskap om bestanden av jerv i Norge og Nordland, jf. avsnittene ovenfor. Selv om endelig rapport over antall jerveynglinger i 2021 ikke blir publisert før 1. oktober, og det dermed fortsatt er noe usikkerhet knyttet til det siste årets registreringer, samt noe usikkerhet i den samlede belastningen på jervebestanden, vurderer sekretariatet at man i denne saken har tilstrekkelig kunnskap til å fatte vedtak.

Statsforvalteren i Nordland har i sitt forslag til kvote for lisensfelling på jerv tatt utgangspunkt i kunnskap om bestandssituasjon for jerv, skadesituasjon på sau og rein, samt føringer og målsettinger vedtatt i forvaltningsplanen og i gjeldende regelverk og rammevilkår.

Om arealdifferensiering og kvotestørrelse

Av rovviltforliket i 2011 fremgår det at soneinndeling må forvaltes tydelig. Det vil si at det skal være tydelige forvaltningsmessige forskjeller i hhv. prioriterte rovviltområder og prioriterte beiteområder. Statsforvalteren legger til grunn for at rovviltnemnda i Nordland, med sin geografiske differensiering har forsøkt å ivareta de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12. Fordelingen mellom prioriterte områder for sau og rein og prioriterte områder for rovvilt i den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland er tillagt vekt i vurderingen av nødvendig kvotestørrelse for jerv.

Vi vil imidlertid påpeke at de definerte sonene for yngling av jerv er svært små sett i forhold til bestandsmål og sonene stemmer i liten grad overens med historisk utbredelse for jerv i fylket. Dette gjør at det blir vanskelig å bruke planen som forvaltningsverktøy for jerv siden det er urealistisk at bestandsmålet kan oppnås innenfor de definerte sonene. Dersom man forvalter jerven i samsvar med prinsippene i forvaltningsplanen, og lykkes med uttak i tråd med disse, mener vi at det må regnes med at bestanden av jerv i Nordland vil reduseres til godt under bestandsmålet. Vår faglige vurdering er derfor at kvotestørrelse og kvotefordeling må ta utgangspunkt i et kompromiss mellom nemndas målsettinger i planen og hensynet til de bestemte bestandsmålene for regionen.

Vi viser i den sammenheng til Miljødirektoratets uttalelse til forvaltningsplanen hvor de bl.a. sier: *«Det er en primær oppgave for rovviltnemnda å oppnå de nasjonale fastsatte bestandsmål for regionene. Dette innebærer at planens beskrivelser av bruk av lisensfelling som virkemiddel utenfor det avsatte området ikke kan praktiseres slik som forutsatt. Det kan ikke legges til grunn at oppnåelse av bestandsmålet er avgrenset til det aktuelle avsatte området. Med et område som trolig ikke kan forventes å inneha 10 årlige ynglinger innenfor planens virketid vil nødvendigvis også reproduksjoner utenfor det fastsatte området måtte inngå i den årlige måloppnåelse».*

Jervebestanden i fylket har svingt omkring bestandsmålet de siste årene. De siste årene viser både antall registrerte ynglinger, antall DNA-jerv med midtpunkt i Nordland og bestandsestimeringa med fangst-gjenfangst, en liten økning i bestanden. Per 25. mai i år er det påvist fem ynglinger i fylket. SNO jobber fortsatt med bestandsovervåking. Det har vært variable forhold denne vinteren og det kan bli påvist flere ynglinger utover 2021.

Dersom nemnda ønsker å forsøke å endre utbredelsen av jerv i fylket slik at bestandsmålet så langt som mulig oppnås innenfor de vedtatte jervesonene, bør nemnda være svært restriktiv med lisensfelling i disse områdene. Av de 12 påviste ynglingene i 2020 er kun fire innenfor de vedtatte jervesonene. I 2019 var fire av de 11 ynglingene innenfor jervesonen, og i 2018 var kun tre av de 11 ynglingene innenfor jervesonen. Vi foreslår derfor at det ikke åpnes for lisensfelling innenfor de prioriterte jervesonene.

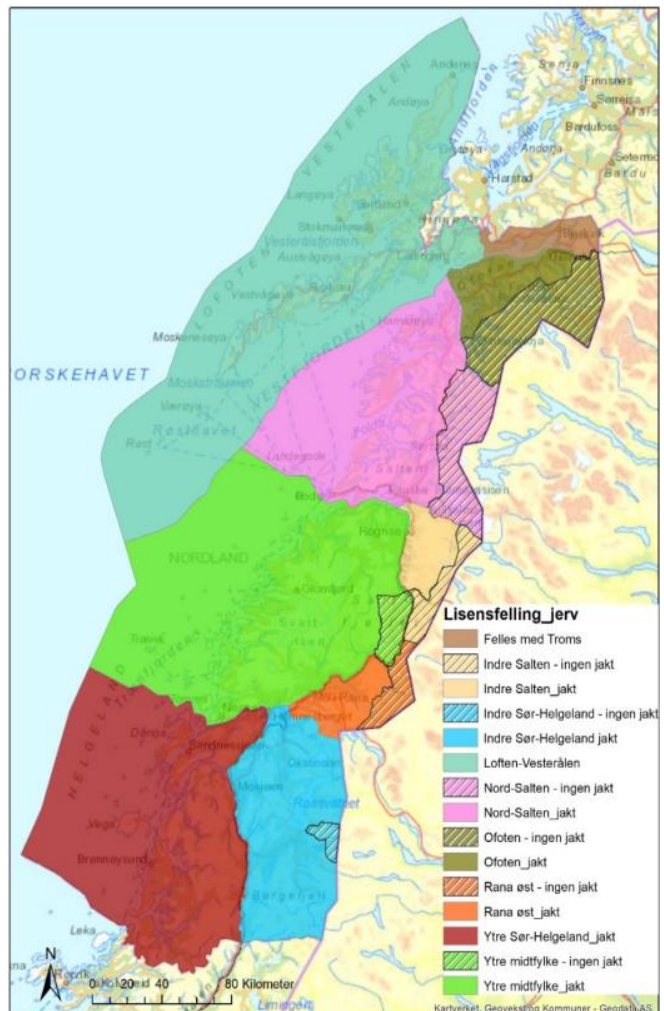
Tabell 7 og 8 ovenfor viser at det er betydelige tap av sau og rein til jerv i fylke. Vi vurderer at dette sammen med kunnskap om bestandssituasjonen for jerv i fylket gjør at det er riktig å åpne for lisensfelling. Sekretariatet foreslår etter en helhetsvurdering av situasjonen at lisensfellingkvota settes til 18 jerv hvorav inntil ni tisper. Vi vurderer at et slikt uttak vil ha en skadereduserende effekt samtidig som det ikke vil være til skade for jervebestandens overlevelse, og at et slikt uttak vil bidra til å stabilisere bestanden omkring 10 årlige ynglinger. Vi gjør oppmerksom på at områdene nord for Rombaken omfattes av jervekvote fastsatt av roviltnemnda i region 8.

Fordeling av kvota

Roviltnemndene for region 7 og 8 har inngått avtale om at det ved fastsetting av kvote for lisensfelling av jerv i grenseområdene mellom Nordland og Troms og Finnmark, skal fastlandsdelen av Nordland nord for Rombaken omfattes av kvotevedtak for Troms og Finnmark.

Dette innebærer at kvote for region 7 fordeles i fylket sør for Rombaken (+ evt. Lofoten/Vesterålen). For kvote i områdene nord for Rombaken vises det til kvote for lisensfelling av jerv i region 8, som administreres av Statsforvalteren i Troms og Finnmark.

Vi foreslår at fjorårets inndeling videreføres. Det vil si at det ikke åpnes for lisensfelling innenfor de vedtatte forvaltningsområdene for jerv. Dette vil være i samsvar med KLDs klageavgjørelse av 19.09.2017 for lisensfellinga 2017/2018. Videre foreslår vi at man ved jaktstart starter med hele kvota tildelt samlet for alle fellingsområder unntatt i de prioriterte jervesonene. Etter hvert som det felles dyr, kan Statsforvalteren i samråd med roviltnemnda avgrense tildelingen til

Kart over forslag til fellingsområder for jerv 2021/2022 (kartet er ikke oppdatert med justert fylkesgrense mellom Nordland og Troms og Finnmark, men det har ingen praktisk betydning for lisensfellinga i Nordland).

avgrensede fellingsområder ut fra hvor det er felt jerv, skadesituasjonen for sau og særlig for rein, bestandssituasjonen for jerv og føringer i forvaltningsplanen.

De vedtatte jervesonene i forvaltningsplanen er tegnet med stiplede linjer i kartet. For at grensene mellom de ulike fellingsområdene skal være enklere å forholde seg til under jakt, har vi gjort små tilpasninger slik at grensene følger tydelige formasjoner i landskapet (elver, veier og fjorder). Vi vurderer at disse justeringene ikke endrer på prinsippene i den vedtatte soneringen.

Sak 21/2021 Kvote for betinget skadefelling av jerv og ulv 2021/2022

Rovviltnemnda har myndighet til å fastsette kvote for betinget skadefelling av gaupe, jerv, bjørn og ulv for perioden 1. juni – 15. februar når bestanden ligger over det nasjonale fastsatte bestandsmålet for arten i regionene, jf. §§ 7 og 8 i forskrift av 18.03.2005 om forvaltning av rovvilt.

Tall fra nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt i Norge viser at bestandsmålet for jerv og ulv er oppnådd, mens det for gaupe og bjørn ikke er oppnådd. Statsforvalteren vurderer at rovviltnemnda har myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget fellingstillatelse på jerv og ulv for perioden 01.06.2021 – 15.02.2022.

Sekretariatet forslag til vedtak:

Rovviltnemnda legger til grunn at bestandsmålet for jerv og ulv er oppfylt for region 7, og at myndigheten til å vedta kvote for betinget fellingstillatelse for jerv og ulv i Nordland 2021/2022 derfor ligger hos nemnda.

Rovviltnemnda i Nordland fatter vedtak om to (2) betingede fellingstillatelser på ulv og fire (4) betingede fellingstillatelser for jerv i perioden 01.06.2021 – 15.02.2022.

Lovgrunnlaget

Lovgrunnlaget for forslaget er lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold §§ 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt § 8.

Rovviltforskriften § 8 (kvote for betinget skadefelling av gaupe, jerv, bjørn og ulv): «*Dersom vilkårene i forskriften § 7 er oppfylt, kan en rovviltnemnd tildele kvote for betinget skadefelling på gaupe, jerv, bjørn og ulv til Fylkesmannen for å forhindre at disse artene gjør skade på bufe eller tamrein. Kvote for betinget skadefelling gjelder fra 1. juni til og med 15. februar. (...)*»

Videre er følgende politiske føringer og rammevilkår lagt til grunn for forslaget:

- St. meld nr. 15 (2003-2004) Rovvilt i norsk natur
- Innst. S. nr. 174 (2003-2004)
- Rovviltforliket vedtatt av Stortinget 17.06.2011, jf. dokument 8:163 S (2010-2011) om endringer i forvaltningen av rovvilt
- Forvaltningsplan for jerv, gaupe, bjørn, ulv og kongeørn i region – 7 Nordland, vedtatt 20.03.2017

Vurderinger etter naturmangfoldloven

Etter naturmangfoldloven §§ 1 og 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold skal ivaretas

på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. På rovviltfeltet må forvaltningsmålet sees i sammenheng med de vedtatte bestandsmål, og forstås slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot. prp. 52 (2008-2009). Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning er konkretisert i rovviltforskriften §§ 3 og 4 og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 7.

Rovviltforskriftens formål, jf. § 1, er å sikre bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor denne rammen skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Også naturmangfoldloven § 14 inneholder bestemmelser om vektlegging av interesser. Det følger av § 14 første ledd at tiltak etter loven skal avveies mot andre viktige samfunnsinteresser. Andre ledd slår fast at vedtak i medhold av loven som berører samiske interesser direkte, skal det innenfor rammen som gjelder den enkelte bestemmelse legges tilbørlig vekt på hensynet til naturgrunnlaget for samisk kultur. Vedtaket om kvote for betinget skadefelling gjelder innenfor områder hvor det foregår reindrift, og vi anser at vedtaket vises det til at vi i våre vurderinger har lagt vekt på skadeomfanget og potensialet for rovviltskader på sau og tamrein.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Utgangspunktet for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet er at beslutningsgrunnlaget skal være best mulig, jf. naturmangfoldloven § 8. Statsforvalteren legger til grunn at dette vedtaket blant annet bygger på kunnskap om ulvens og jervens bestandssituasjon. Vi vil i den forbindelse vise til beskrivelsen av bestandssituasjonen for ulv og jerv i Nordland nedenfor, samt til beskrivelse av det Nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3. Sekretariatet legger til grunn at kravene i § 8 er oppfylt.

Føre-var-prinsippet kommer hovedsak til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap, jf. naturmangfoldloven § 9. Etter sekretariatets syn er ikke dette tilfelle i denne saken. Naturmangfoldloven § 10 slår fast at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Sekretariatet har i forbindelse med vurdering av kvotestørrelse, også tatt hensyn til den samlede belastningen jervebestanden og ulv utsettes eller vil bli utsatt for, herunder kunnskap om skadefellinger og annen irregulær avgang. Saken gjelder kvote for betinget skadefelling av jerv og ulv, og sekretariatet anser derfor at § 11 i naturmangfoldloven ikke er relevant. Det følger av rovviltforskriften formål, § 1, at forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder. Prioriteringen mellom prioriterte områder for sau og rein og prioriterte områder for rovvilt i den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland er tillagt vekt i vurderingen av nødvendig kvotestørrelse for betinget skadefelling av ulv og jerv. Dette er i samsvar med prinsippene i naturmangfoldloven § 12.

Om iverksetting av betingede skadefellingstillatelser

Betinget skadefelling er vedtak med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 om felling av enkeltindivid av rovvilt for å stanse eller forhindre skader på bufe eller tamrein, der det på forhånd er fastsatt kvote og vilkår av overordnet myndighet.

Skadefelling er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå, mens regulering av bestandsstørrelse skal skje gjennom lisensfelling og kvotejakt.

Statsforvalteren kan av eget tiltak eller etter søknad fatte vedtak om iverksetting av felling innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling gitt av rovviltnemnd eller Miljødirektoratet. Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling, skal forskrift om forvaltning av rovvilt følges. Videre skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan for rovvilt i regionene. Gjeldende

forvaltningsplan for jerv, gaupe, bjørn, ulv og kongeørn i region 7 – Nordland ble vedtatt 20. mars 2017. Klima- og miljødepartementet har besluttet å hente inn forvaltningsplanen til behandling i departementet, jf. brev av 2. juli 2018. De har varslet at de vil gjennomføre nødvendige endringer i forvaltningsplanen. Roviltnemndas nåværende og vedtatte plan vil gjelde inntil departementet har gjennomført nødvendige endringer i forvaltningsplanen.

I roviltsforskriften § 9 står følgende: «Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til:

- a. områdets betydning som beitemark*
- b. skadens omfang og utvikling*
- c. potensialet for framtidige skader*
- d. mulighetene for å gjennomføre forebyggende tiltak».*

En fellingstillatelse kan iverksettes i flere områder, forutsatt at nødvendig kommunikasjon er etablert for å hindre overskyting av vedtatt kvote. Det kan gis midler til godtgjøring, administrasjon og organisering av fellingslag i samsvar med roviltsforskriften §§ 9 og 9a.

Bestandsmål og myndighet til å fastsette kvote for betingede fellingstillatelser

Landet er delt inn i åtte forvaltningsregioner med tilhørende nasjonale mål for antall årlige ynglinger innenfor regionens grenser. Nordland er en egen forvaltningsregion med følgende bestandsmål:

- 10 ynglinger av gaupe
- 10 ynglinger av jerv
- 1 yngling av bjørn
- 0 ynglinger av ulv

Når bestanden ligger over de nasjonale fastsatte målene for den enkelte region, kan en roviltnemnd tildele kvote for betinget skadefelling på gaupe, bjørn og ulv til Statsforvalteren for å forhindre at disse artene gjør skade på bufe eller tamrein, jf. roviltsforskriften § 8. Vurderingen av om nemnda har myndighet skal for bjørn og ulv baseres på dokumenterte data om siste års ynglinger. For gaupe og jerv skal vurderingen av nemndas myndighet baseres på gjennomsnittet av dokumenterte data om yngling de tre siste årene. Det er data fra Nasjonal overvåkingsprogram for rovvilt som skal legges til grunn, jf. roviltsforskriften § 7. Kvote for betinget skadefelling gjelder fra 1. juni til og med 15. februar.

Ved kvotefastsettelse skal nemnda legge vekt på den regionale forvaltningsplanen, data om biologiske og bestandsmessige forhold, og om skade- og konfliktsituasjonen, jf. roviltsforskriften § 7 andre ledd.

Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt skal gi data om status og utvikling i rovviltbestandene, jf. roviltsforskriften § 3. Det vises her til NINA rapport 1874 *Yngleregistreringer av jerv i Norge 2020* og rapporten *Bestandsovervåking av ulv vinteren 2019/2020. Bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavia 1-2020*.

Ut fra de nevnte vilkårene når det gjelder myndighet og bestandssituasjonen for de store rovdyra, har nemnda nå myndighet til å fastsette kvote for betingede skadefellingstillatelser på jerv og ulv i Nordland for perioden 1. juni 2021 til og med 15. februar 2022. Når det gjelder gaupe og bjørn, er

det Miljødirektoratet som har myndighet til å fastsette eventuelle kvoter for betingede fellingstillatelser.

Ulv

Det skal ikke etableres ulv i området med samisk tamreindrift, noe som vi si at det ikke skal etableres ulv i Nordland. Ulv påvises kun sporadisk i Nordland. Det har ikke vært gitt fellingstillatelser på ulv i fylket siden 1984. I 2004 ble det påvist 11 tap av sau til ulv, men det ble ikke funnet grunnlag for å iverksette felling av ulv. I juni 2020 ble det dokumentert en rein påvist drept av ulv i Bindal kommune. Utenom dette tilfellet er det siden 2004 ikke med sikkerhet dokumentert sau eller rein drept av ulv i Nordland. Ulv kan streife over store områder under utvandring og ulv kan dermed komme raskt og relativt uforutsigbart inn i fylket både fra Sør-Skandinavia og fra den finsk/russiske bestanden.

I den regionale forvaltningsplanen står det om ulv: *«Det er ikke fastsatt nasjonale bestandsmål om yngling av ulv i region 7, Nordland. De siste tiårene har det kun sporadisk blitt registrert enkeltindivid av ulv i Nordland.»*

Rovviltnemnda ønsker ikke ulv i Nordland, og viser til at det ikke skal etableres ulv i områder med samiske tamreindrift. Hele Nordland, bortsett fra deler av Lofoten/Vesterålen, har reinbeitedistrikter.

Forvaltningsprinsipper:

- 2.7.1. *Dersom sau og rein dokumenteres drept av ulv, skal det tillates skadefelling.*
- 2.7.2. *I en situasjon hvor ulv forekommer kun sporadisk er skadefelling et mer egnet virkemiddel enn lisensfelling dersom det oppstår skader. Dersom det imidlertid etablerer seg ulv i regionen, skal det åpnes for lisensfelling.»*

Ulv er den rovviltarten i Norge som er mest truet (kritisk truet i Norsk rødliste for arter). I St. meld. nr. 15 (2003-2004) s 112 om bestandsmål og forvaltningsprinsipper i Nord-Norge foreligger det nasjonale føringer for forvaltning av ulv i Nordland: *«Ulv: det skal ikke legges til rette for etablering av familiegrupper eller revirmarkerende par av ulv i regionen. Forvaltningen skal likevel ta særlig hensyn til at individer som vandrer inn i området fra nord eller øst kan representere en særskilt verdi for den ynglende populasjonen i region 3 og i hele Sør-Skandinavia.»*

Dette, sammen med rovviltforskriftas overordnende mål om å sikre bærekraftige bestander av rovviltarter og bestemmelsene i naturmangfoldloven om å sikre bestandenes overlevelse, tilsier at man ved vurdering av terskelen for skadefelling også må vurdere ulvens potensielle genetiske betydning for den sørskandinaviske ulvebestanden.

Jerv

For informasjon om bestandsstatus for jerv, avgang av jerv og tap av sau til jerv, viser vi til saksframlegg til sak 20.

Forvaltningsplan for rovvilt i Nordland

Rovviltnemnda sluttbehandlet revidert forvaltningsplan for rovvilt i mars 2017. Nemnda har satt av definerte forvaltningssoner for jerv i fylket, hvor det er mål om det vedtatte regionale bestandsmålet for jerv skal oppnås.

Klima og miljødepartementet har besluttet å hente inn forvaltningsplanen til behandling i departementet, jf. brev av 2. juli 2018. De har varslet at de vil gjennomføre nødvendige endringer i

forvaltningsplanen. Roviltnevnemndas nåværende og vedtatte plan vil gjelde inntil departementet har gjennomført nødvendige endringer i forvaltningsplanen.

Forvaltningsprinsipper for jerv i forvaltningsplanen:

- 2.4.1. Byrdefordeling: det er et mål at jerveynglinger skal spres innenfor blå sone, slik at byrden på beitenæringene fordeles. Prinsippet om byrdefordeling forutsettes at det åpnes for lisensfelling, selv om det bidrar til at det tar lengre tid før bestandsmålene nås.
- 2.3.1. Når bestandsmålet for jerv er oppnådd skal det åpnes for lisensfelling av jerv i blå sone, for å bidra til å holde bestanden nærmest mulig bestandsmålet, og for å bidra til byrdefordeling for saue- og reindriftsnæringene. Når bestandsmålet ikke er oppnådd bør det åpnes for en begrenset lisensfelling, hvor kvote målstyres til områder med betydelige tap av sau og tamrein.
- 2.3.2. Utenfor blå sone skal kvoten for lisensfelling av jerv settes så høyt at den ikke begrenser uttaket.
- 2.3.3. I de tilfeller der lisensfelling ikke gir tilfredsstillende uttelling skal miljøforvaltningen så langt det er mulig sørge for at resterende kvote tas ut i de områdene lisensfellingskvoten er gitt. Uttak utenfor forvaltningsområde for jerv skal prioriteres først.
- 2.3.4. I blå sone er skadefelling av jerv aktuelt ved akutte skadesituasjoner. I kalvingsland for rein hvor hovedflokkene kalver skal terskelen for uttak være lavere enn utenfor kalvingsland. Bestandsmålet skal så langt som mulig oppnås utenfor kalvingsland i blå sone. Viktige vurderingspunkter for skadefelling av jerv i blå sone er: 1. skadeomfang; 2. skadepotensialet; 3. jervebestanden i området; 4. om bestandsmålet er oppnådd.
- 2.3.5. Utenfor blå sone skal det som hovedregel gis tillatelse til uttak av jerv som forventes å gjøre skade.

Oppsummering og tilrådning fra sekretariatet

Statsforvalteren konstaterer at myndigheten til å fastsette kvote for betinget skadefelling for artene er lagt til roviltnevnemnda i regionene.

Vinteren 2020 ble det registrert 12 jerveynglinger og bestanden var dermed over bestandsmålet med et snitt de tre siste årene på 11,3 ynglinger. Foreløpige resultater fra inneværende registrerings sesong viser flere jerveynglinger i eller nært viktige beiteområder for sau og/eller rein. I tillegg kan man ut fra generell kunnskap om jervens arealbruk og vandringskapasitet, ikke utelukke at jerv vandrer inn i viktige beiteområder i løpet av sommeren. Ut fra dette vurderer vi at det er potensialet for tap av sau og rein til jerv i kommende beitesesong. Det kan dermed oppstå situasjoner hvor det er grunnlag for å kunne innvilge søknader som skadefelling. I denne sammenheng er det riktig å nevne at skadefelling barmark er svært vanskelig, også når det er knyttet til ferske tap. I realiteten er skadefelling på barmark et lite reelt virkemiddel for å forebygge tap.

Vi vurderer at skadefelling av inntil fire jerver vil være både tilstrekkelig i forhold til tiltak ved akutte skadesituasjoner og forsvarlig i forhold til målet om å forvalte jervebestanden nærmest mulig bestandsmålet for jerv i Nordland.

Vi vurderer at bestanden hadde tålt en vesentlig høyere kvote enn dette, men at erfaring tilsier at effektuerte fellingsoppdrag i denne perioden blir færre, og at denne kvoten ikke vil være begrensende ved vurdering av betingede fellingsstillatelser. Det er ved lisensfelling bestanden av jerv

skal reguleres. Vi bemerker at kvoten for lisensfelling behandles av nemnda i samme møte, og at jerv som felles ved skadefelling etter at lisensfellingskvota er satt, blir belastet kvote for lisensfelling.

De siste årene har Statsforvalteren i Nordland hatt en kvote på to betingede fellingstillatelser på ulv. Dette mener vi vil være tilstrekkelig også for sesongen 2021/2022.

Konklusjon

Ut fra retningslinjer for iverksetting av fellingstillatelser, bestandssituasjon ift. nasjonale bestandsmål, tapssituasjonen i fylket og tidligere års erfaringer med fellingstillatelser, tiltrår vi en kvote på to (2) betingede fellingstillatelser på ulv og fire (4) betingede fellingstillatelser på jerv for perioden 1. juni 2021 til og med 15. februar 2022.

Sak 22/2021 Eventuelt

Ingen eventuelt saker er mottatt ved utsendelse av saksframlegg.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Stein Tage Domaas (e.f.)
underdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1. Protokoll fra møte 3/2021
2. Akuttsaker behandlet av Statsforvalteren i Nordland
3. Brev til roviltnemnda